

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003119

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-07-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. ВОЄВОДА МАРІЯ ВІКТОРІВНА

2. MARIIA VOIEVODA

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Організаційно-правове забезпечення сталого розвитку України

Дата захисту: 01-08-2025

Спеціальність за освітою: 081 – Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9616

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Волинський державний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02120102

Місцезнаходження: , 26300

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.87.41, 10.87.69

Тема дисертації:

1. Інститут права притулку: досвід України, Великобританії та країн Європейського Союзу
2. The Institution of Asylum Law: The Experience of Ukraine, the United Kingdom, and the European Union Countries

Реферат:

1. У дисертації здійснено комплексний аналіз інституту права на притулок у законодавстві України, Великобританії та країн Європейського Союзу. Обґрунтовано необхідність системного підходу до дослідження права притулку з урахуванням сучасних викликів, зокрема військової агресії росії проти України, яка спричинила масове переміщення осіб та актуалізувала потребу у вдосконаленні законодавства у сфері надання притулку. Такі виклики вимагають не лише гуманітарної відповіді, а й посилення нормативної бази, яка б забезпечувала дотримання прав шукачів притулку на всіх етапах процедури. У роботі з'ясовано історичну еволюцію поняття «притулок», розмежовано територіальний та дипломатичний притулок, а також охарактеризовано сучасні правові статуси осіб, які потребують міжнародного захисту: шукачів притулку, біженців, осіб під додатковим або тимчасовим захистом. Визначення різних форм захисту дозволяє точніше класифікувати категорії мігрантів та забезпечити їм відповідні правові гарантії. Детально досліджено відповідність українського законодавства міжнародним стандартам, зокрема Конвенції 1951 року та

Протоколу 1967 року. Виявлено, що хоча Україна визнала ці документи, в реалізації їх положень залишаються проблеми, зокрема щодо практичної реалізації принципу non-refoulement, доступу до соціальних гарантій та правової допомоги. Проаналізовано правову природу притулку як суверенного права держави та як права особи на захист від переслідування. Виокремлено правові колізії, що виникають при реалізації цих підходів на практиці. Притулок не повинен ставати інструментом політичного маніпулювання, тому його регулювання має спиратися на чіткі, уніфіковані міжнародні норми. Оцінено ефективність Загальноєвропейської системи надання притулку (CEAS), її багаторівневу структуру та вплив на гармонізацію національного законодавства країн-членів ЄС. Показано, що хоча CEAS має позитивний вплив на спільні стандарти, деякі країни ЄС все ще допускають значні відхилення у практиці. Особливу увагу приділено досвіду Великобританії, включаючи її підхід до біженців до та після Brexit. Проаналізовано системність підтримки шукачів притулку у Великій Британії, жорсткість міграційної політики та взаємодію держави з благодійними та громадськими організаціями. Підкреслено, що після виходу з ЄС Велика Британія несе повну відповідальність за формування власної імміграційної політики, що відкриває нові можливості для адаптації до національних потреб. Сформульовано пропозицію щодо необхідності прийняття універсального міжнародного акту з питань надання притулку, який би забезпечив єдині правові стандарти, врегулював механізми захисту осіб, які втікають від переслідувань, та сприяв би більш ефективній міжнародній співпраці. Такий акт сприяв би усуненню прогалин у правовому регулюванні й забезпечив би передбачуваність процедур для всіх зацікавлених держав. На основі аналізу законодавства і практики країн дослідження запропоновано шляхи вдосконалення української системи надання притулку, зокрема шляхом гармонізації з європейськими підходами та впровадження найкращих практик Великобританії. Зокрема, доцільним є впровадження механізмів швидкого розгляду заяв, адаптаційних програм та посилення ролі правозахисних інституцій.

2. The dissertation provides a comprehensive analysis of the institution of the right to asylum in the legal systems of Ukraine, the United Kingdom, and the European Union countries. It substantiates the need for a systematic approach to the study of asylum law, particularly in light of modern challenges, including Russia's military aggression against Ukraine, which has triggered mass displacement and emphasized the urgency of legislative improvements in the asylum sphere. These developments demand both humanitarian and legal responses, ensuring full protection for asylum seekers throughout all procedural stages. The study traces the historical evolution of the concept of asylum, differentiating between territorial and diplomatic asylum, and outlines the current legal statuses of individuals in need of international protection: asylum seekers, refugees, persons under subsidiary or temporary protection. Understanding these distinctions is crucial for designing adequate legal safeguards tailored to each group's specific needs. The compliance of Ukrainian legislation with international standards, including the 1951 Refugee Convention and the 1967 Protocol, is thoroughly examined. Although Ukraine has ratified these instruments, the practical implementation still faces gaps, particularly in enforcing the principle of non-refoulement and ensuring access to social and legal assistance. The dual nature of asylum—as a sovereign right of the state and as an individual's right to protection—is explored, along with legal conflicts arising from these interpretations. Asylum must not become a tool for political leverage, and its governance requires unified international legal standards to avoid selective practices. The effectiveness of the Common European Asylum System (CEAS) is assessed, including its multi-tiered structure and its role in harmonizing the legislation of EU member states. While CEAS provides valuable guidelines, discrepancies in national practices indicate the need for stronger enforcement mechanisms. Special attention is given to the UK's experience with asylum policy, both before and after Brexit. The study analyzes the systematic support for asylum seekers in the UK, the rigidity of its migration policy, and the cooperation between the government, civil society, and charitable organizations. The UK's post-Brexit model offers a unique example of autonomous asylum governance adapted to national priorities. The author proposes the adoption of a universal international instrument on asylum, which would establish unified legal standards, regulate protection mechanisms for persecuted individuals, and promote more effective international cooperation. Such a framework would eliminate legal uncertainties and ensure fairness and transparency in global asylum procedures. Based on the legislative and practical analysis of the examined

jurisdictions, the dissertation offers proposals for enhancing Ukraine's asylum system, particularly through harmonization with EU approaches and the implementation of best practices from the United Kingdom. These include faster claim processing, integration programs, and greater involvement of human rights institutions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Воевода Марія В. Правовий статус біженців в Україні: історико-правовий огляд. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. Т. 5. С. 16–20. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-5/1>
- 2. Воевода М. В. Особливості правового статусу біженців у Великобританії. Історико-правовий часопис. 2024. Т. 1. С. 7–13. DOI: <https://doi.org/10.32782/2409-4544/2024-1/1>
- 3. Воевода М. В. Забезпечення правового статусу шукачів притулку у Великобританії. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. Т. 10. С. 504–508. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-10/116>
- 4. Воевода М. В. Тимчасовий захист як форма реалізації права особи на притулок в Європейському Союзі. Актуальні питання реформування правової системи: зб. Матеріалів XIX Міжнар. Наук.-практ. Конф., Луцьк, 22–23 жовтня 2022 р. Уклад. Джурак Л.М. – Луцьк: «Завжди поруч», 2022. С. 116–118.
- 5. Воевода М. В. Законодавче регулювання права притулку у Великобританії протягом 2000–2006 років. Правове життя: сучасний стан та перспективи розвитку: зб. тез наук. доп. XVIII Міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених. Луцьк, Україна, 21 квіт. 2023. Луцьк : Вежа-друк, 2023. С. 7–10.
- 6. Воевода М.В. Переслідування: за належність до певної соціальної групи, політичні переконання, національність, віросповідання, расу. Актуальні питання реформування правової системи: зб. матеріалів XX Міжнар. наук.-практ. конф., Луцьк, 15–16 вересня 2023 р. / Уклад. Джурак Л. М. – Луцьк: «Завжди Поруч», 2023. С.96–97.
- 7. Воевода М.В. Забезпечення прав вимушених переселенців за міжнародним правом. Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень: Матеріали XVIII Міжнар. Наук.-практ. Конф., Луцьк, 14–15 травня 2024 р. С.848–856.
- 8. Воевода М., Колодяжна В., Правове регулювання статусу біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту в Європейському Союзі. «Juris Europensis Scientia» № 6/2024. С.3–8. DOI: <https://doi.org/10.32782/chern.v6.2024.1> Здобувачеві належить збір та впорядкування даних, а також написання частини роботи, що стосується надання тимчасового захисту в Європейському Союзі.
- 9. Воевода М. В., Колодяжна В.В. Правовий статус осіб, що шукають притулку в сучасному міжнародному праві (теоретичний аспект). Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень: Матеріали XVI Міжнар. Наук.-практ. Конф., Луцьк, 17 травня 2022 р. С.838–843. Здобувачеві належить проведення основного правового аналізу, дослідження основних положень правового статусу шукачів притулку.
- 10. Воевода М.В., Колодяжна В.В. Характеристика основних принципів надання притулку. Актуальні питання реформування правової системи: зб. матеріалів XXI Міжнар. наук.-практ. конф., Луцьк, 13–14 вересня 2024 р. / Уклад. Джурак Л. М. – Луцьк : Вежа-Друк, 2024. С.84–85. Здобувачеві належить проведення дослідження і написання частини роботи, що стосується принципів надання притулку.

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: захист прав людини, підвищення безпеки суспільства

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Колодяжна Вікторія Володимирівна

2. Viktoriya V. Kolodiazhna

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9962-526X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Менджул Марія Василівна

2. Mariya V. Mendzhul

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3893-4402

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Щербанюк Оксана Володимирівна
2. Oksana V. Shcherbanyuk

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.02**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-1307-2535**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича**Код за ЄДРПОУ:** 02071240**Місцезнаходження:** вул. Коцюбинського, буд. 2, Чернівці, 58012, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Ленгер Яна Іванівна
2. Yana I. Lenher

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.02**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-2666-9709**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Волинський національний університет імені Лесі Українки**Код за ЄДРПОУ:** 02125102**Місцезнаходження:** проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Гороть Алла Миколаївна
2. ALLA M. HOROT

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.11**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-8482-053X**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Волинський національний університет імені Лесі Українки**Код за ЄДРПОУ:** 02125102

